

VÝVOJ WEBOVÉ STRÁNKY PRÁCE OBČANŮ EU V ČESKÉ REPUBLICE

www.eu-citizens.cz

Jana Ranglová
Štěpán Pastorek
Martin Štefko

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., v rámci projektu zaměřeného na problematiku nelegální práce vytvořil webovou aplikaci, která obsahuje nejčastěji kladené dotazy ohledně práce občanů EU a jejich rodinných příslušníků v České republice. Obsah webu je plně dostupný v pěti jazykových mutacích – čeština, angličtina, polština, rumunština a bulharština. Cílovou skupinou jsou občané EU a jejich rodinní příslušníci, kteří mají zájem pracovat v České republice a hledají relevantní informace, nebo si nejsou jisti, zda vykonávají práci v souladu s právními předpisy ČR a zda jsou dodržována jejich práva, případně již na území ČR pobývají a pracují zde nelegálně, ale rádi by svoje postavení zlegalizovali.

Webová stránka Práce občanů EU v ČR tematicky, obsahově i vizuálně navazuje na web Práce cizinců, který VÚBP představil v roce 2021 a který je zaměřen na pracovníky ze třetích zemí mimo EU. Problematika pobytových oprávnění a pracovních povolení se pro tyto dvě skupiny pracovníků ze zahraničí značně odlišuje. Webová stránka Práce občanů EU v České republice přehlednou formou předkládá tematické okruhy otázek k pobytu občanů EU na území ČR, rozdílu mezi blízkým a vzdáleným rodinným příslušníkem občana EU, výhodám legální formy zaměstnání, rizikům nelegální práce, otázkám bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zdravotní péče a sociálního zabezpečení či možnostem hledání práce v ČR legální cestou. Dále obsahuje odkazy na organizace, které se zabývají podporou a pomocí v nouzi pro cizince.

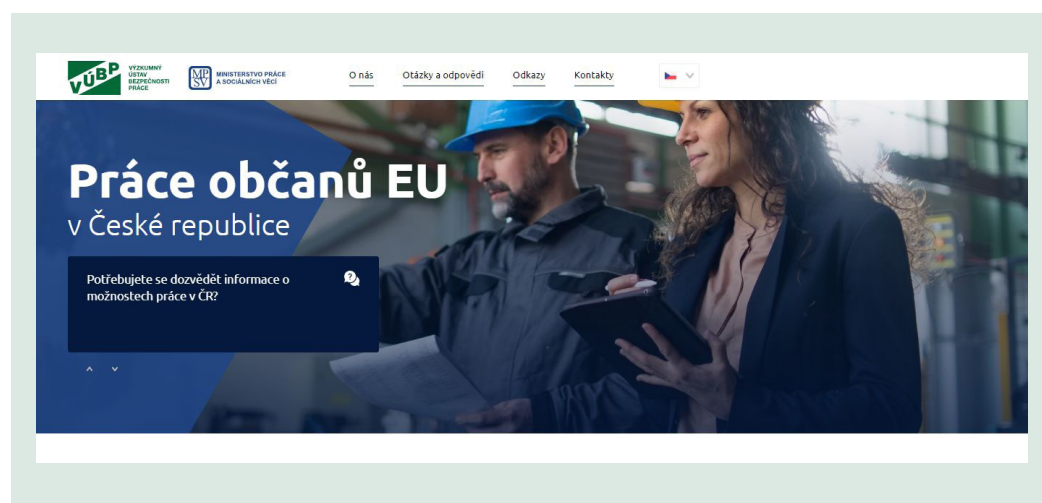
Ačkoliv jsou oba weby primárně zaměřeny na zahraniční pracovníky, řadu informací, zejména o rizicích výkonu nelegální práce a výhodách výkonu práce v pozici zaměstnance, mohou využít i občané ČR, neboť obsah je plně dostupný také v češtině.

Cílovou skupinou jsou občané EU a jejich rodinní příslušníci, kteří mají zájem pracovat v České republice a hledají relevantní informace, nebo si nejsou jisti, zda vykonávají práci v souladu s právními předpisy ČR.

ÚVOD: Kdo je cílovou skupinou webu

Z kontrol provedených orgány inspekce práce mezi lety 2014–2021 vyplývá, že nejvíce nelegálně pracujících občanů EU pochází ze Slovenska, Rumunska, Bulharska, Maďarska a Polska (Tabulka 1). Prakticky identické státní příslušnosti se vyskytují i u ukazatele celkové pracovní úrazovosti (Tabulka 2) a smrtelné pracovní

úrazovosti pracovníků ze zemí EU (Tabulka 3). Z toho vyplývá, že určité státní příslušnosti můžeme z hlediska výkonu nelegální práce i zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci považovat za rizikovější než jiné. Z tohoto důvodu je webová stránka dostupná kromě češtiny a angličtiny také v polštině, bulharštině a rumunštině.

Tabulka 1: Nelegálně zaměstnaní občané ze zemí EU v letech 2014–2021

Země / Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem
Slovensko	85	77	108	96	84	97	83	40	670
Rumunsko	35	82	40	34	49	36	20	19	315
Bulharsko	29	66	15	71	47	21	13	4	266
Maďarsko	9	24	23	19	40	34	22	36	207
Polsko	-	-	-	11	1	2	1	187	202
Lotyšsko	6	-	-	-	3	-	-	1	10

Zdroj: Roční souhrnná zpráva o výsledcích kontrolních akcí provedených inspekcí práce, 2014–2021, Státní úřad inspekce práce

Tabulka 2: Počet pracovních úrazů občanů EU podle státní příslušnosti v letech 2013–2021

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem
Slovensko	368	398	429	434	505	533	493	370	360	4 312
Polsko	168	210	179	171	263	293	297	231	172	2137
Bulharsko	45	44	83	77	93	108	111	103	90	803
Rumunsko	29	37	41	57	81	103	94	58	84	624

Zdroj: Zprávy o pracovní úrazovosti v České republice, 2013–2021, Státní úřad inspekce práce

Tabulka 3: Počet smrtelných pracovních úrazů občanů EU podle státní příslušnosti v letech 2013–2021

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem
Slovensko	3	6	3	5	5	3	4	1	7	37
Polsko	-	3	1	1	4	15	2	-	-	26
Rumunsko	2	-	1	-	1	7	-	2	-	13
Bulharsko	1	-	1	-	-	2	-	-	1	5

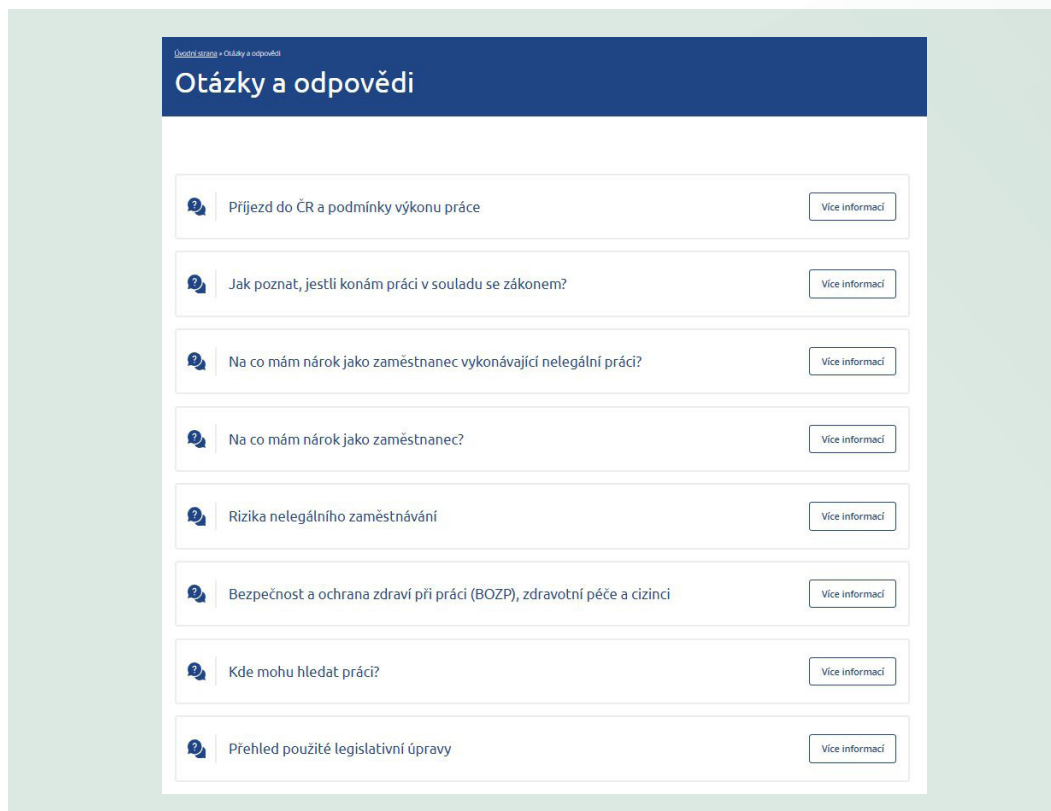
Zdroj: Zprávy o pracovní úrazovosti v České republice, 2013–2021, Státní úřad inspekce práce

Určité státní příslušnosti můžeme z hlediska výkonu nelegální práce i zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci považovat za rizikovější než jiné.

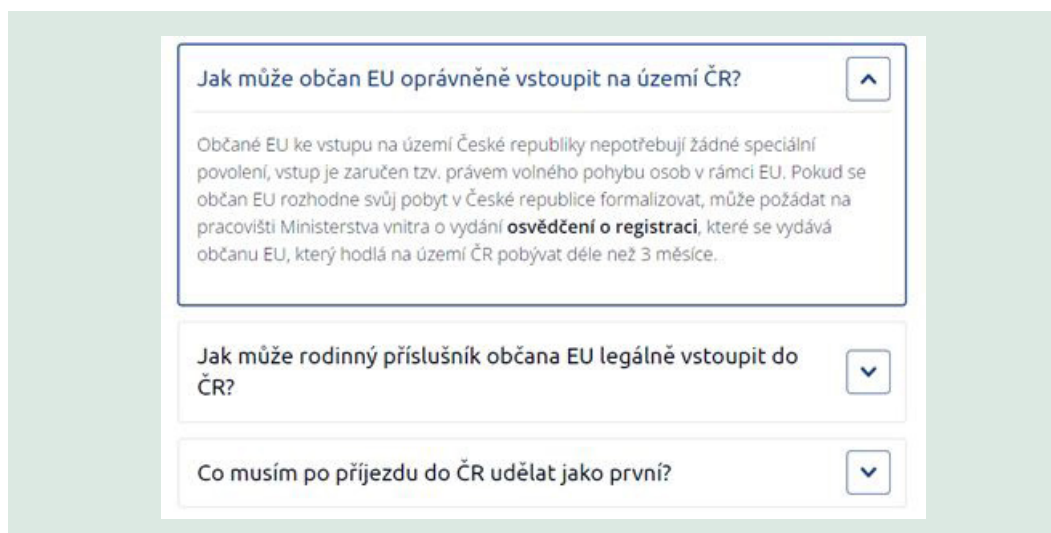
HLAVNÍ POZNATKY z výzkumu

Problematika pobytu cizích státních příslušníků na území ČR a jejich zaměstnávání patří mezi ty nejkompexnější a pro běžného občana velmi obtížně uchopitelné. V případě zaměstnanců ze zahraničí se k tomu přidává rovněž jazyková bariéra. Tvůrci obsahu webu, mezi kterými byli právní experti na danou problematiku, si uložili za cíl pojmut otázky co nejjednodušším a nejsrozumitelnějším způsobem i za cenu případného, z právního hlediska ne zcela přesného vyjádření.

Nejčastěji kladené otázky (FAQ) jsou v rámci aplikace rozčleněny do následujících tematických okruhů:

Po kliknutí na dané téma se uživateli rozbálí seznam otázek, které spadají pod danou kategorii:

Tvůrci obsahu webu si uložili za cíl pojmut otázky co nejjednodušším a nejsrozumitelnějším způsobem.

Uživatel může stránku přepnout podle osobní preference do jednotlivých jazykových verzí. Obsah stránek je přeložen v plném rozsahu.

Kromě záložek Otázky a odpovědi, O nás (informace o projektu a VÚBP) a Kontakty je k dispozici také záložka Odkazy, která odkazuje uživatele na další instituce a organizace, které mu mohou pomoci při příjezdu na území ČR, hledání práce nebo v případě, že se ocitne v krizové situaci.

V rámci webové stránky probíhá také propagace osvětového videospotu Příběh Vitaliye upozorňujícího na rizika nelegálního zaměstnávání v případě pracovního úrazu a dále propagace aktuální kampaně ELA (European Labour Authority – Evropský orgán pro pracovní záležitosti), která cílí na ochranu práv sezónních pracovníků, jimiž jsou velmi často právě cizinci.

Uživatel může stránku přepnout podle osobní preference do jednotlivých jazykových verzí.

Zdroje:

Státní úřad inspekce práce, Roční souhrnná zpráva o výsledcích kontrolních akcí provedených inspekcí práce, zprávy z let 2014–2021. [online]. [cit. 2022-19-09]. Dostupné z: <https://www.suip.cz/web/suip/o-vysledcich-kontrolnich-akci>.

Státní úřad inspekce práce, Zpráva o pracovní úrazovosti v České republice, zprávy z let 2012–2021. [online]. [cit. 2022-19-09]. Dostupné z: <https://www.suip.cz/web/suip/pracovni-urazovost-v-cr>.

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i. Jeruzalémská 1283/9 110 00 Praha 1 – Nové Město

tel: +420 221 015 844
vubp@vubp-praha.cz
datová schránka: yi6jvet
www.vubp.cz

© Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i. Praha, 2022

Policy Brief VÚBP, v. v. i. ISSN 2695-1606

■ Dosažený VÝSLEDEK

Webová stránka Práce občanů EU v České republice www.eu-citizens.cz

Tento výsledek byl finančně podpořen z institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na léta 2018–2022 a je součástí výzkumného úkolu 08-2020-VÚBP. Problematika nelegální práce s důrazem na pracovněprávní aspekty a související zajištění BOZP, řešeného Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, v. v. i., ve spolupráci s Ústavem státu a práva Akademie věd ČR, v. v. i., v letech 2020–2022.

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons [Uveďte původ – zachovejte licenci] 4.0 Mezinárodní veřejná licence.

© Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., 2022